

Nej till TNT fabrik i Nor

Varför Östra Hagen i Nor är fel plats

Läget vid en sjö – större risker för miljö och hälsa

Platsen som Sweden Ballistics AB har valt för fabriken är en sluttning vid sjön Vikerns västra strand. Platsen är med all sannolikhet vald för att företaget ser möjligheter att snabbt och förhållandevis billigt lägga ledningar i Vikern och för att det är enklare att bygga på naturlig skogsmark än redan förorenad industrimark som inte kräver sanering. Ett utsläpp på land filtreras och bromsas, men utsläpp i vatten sprids snabbt och långt eftersom många kemikalier är vattenlösliga. Vid ett haveri skulle stora mängder TNT eller andra kemikalier kunna rinna från området ner i Vikerns vatten. Man ska på området hantera 900 ton svavelsyra, salpetersyra och toluen. Det finns inga möjligheter att rena Vikern om det hamnar TNT eller andra kemikalier i den.

Ny VA-ledning riskerar vattenkvalitén för hela sjön Vikern

Sweden Ballistics plan är att dra vatten- och avloppsledning på Vikerns botten för att ansluta till det kommunala avloppet i Bidalite Gyttop, precis bredvid Käppstabadet. Problemet är att det finns mycket höga nivåer kvicksilver och bly i sedimenten på botten i norra Vikern och Lillsjön från tidigare utsläpp från Nitro Nobels verksamhet. Muddring och nedläggning av ledningar på botten riskerar att gifterna frigörs i vattnet vilket kommer att påverka hela sjön och vattenkvalitén.

En etablering vid Nor raderar värdefulla kulturvärden

Nor är Noras äldsta by. Det har bedrivits jordbruk och bergsbruk här sedan någon gång på 1200-talet. Nor är en typisk bergsmansby med vackra bevarade gårdsmiljöer och fullt av lämningar av kulturarv: hytta, banvallar, kolarkojor, stenbrott, kvarnstenar. All den historia som gör Nora kommun speciellt! Ombyggnationen av vägen skulle förstöra kulturmiljön från Fogdhyttan till Vikersvik. Gamla Viker är ett nationellt riksintresse för kulturmiljö just för att byggnaderna och dess omgivning har så höga kulturvärden som borde sparas till eftervärlden och ger en bild av Sveriges historia. En bred asfalterad väg raderar de värdena som ska vara skyddade.

En skog vid en sjö full av naturvärden, våtmark och rödlistade djur som Östra Hagen är inte en lämplig plats. Naturvärdesinventeringar och noteringar i artportalen inom planområdet visar observationer av havsörn, tjäder, orre, talltita, minst sju sorters fladdermöss, fridlysta orkidéer och mycket mer.

Bristande säkerhetsavstånd

Sweden Ballistics AB vill lagra 28 ton TNT på området. 25 ton kräver enligt lagstiftningen ett säkerhetsavstånd på 880 meter. Närmaste bostadshus ligger 580 meter från det planerade fabriksområdet, alltså närmre än lagstiftningen kräver. Bolaget vill kompensera detta genom att bygga skyddsvallar. När en fabrik som tillverkar sprängämnen, bland annat TNT, exploderade i Tennessee i USA den 10 oktober 2025 blev den, enligt DN totalförstörd. 16 personer dog och bråte från explosionen hittades 1 km från platsen. En sådan här typ av fabrik måste ligga långt ifrån bostadshus och allmänna vägar. En TNT-fabrik som säljer TNT till Nato kommer göra området till en måltavla för Natos motståndare och sabotage, något som gör säkerhetsavstånd särskilt viktigt.

Transporter omöjliga utan tvångsinlösen

För att kunna bygga fabriken måste hela väg 742 asfalteras och breddas om för att kunna klara långträdare med farligt gods. Enligt kommunens egen utredning behöver det anläggas 38 stycken 60 meter långa mötesfickor för att tankbilar ska kunna mötas när de kommer från varsitt håll. Det går inte att genomföra utan att ta privat mark i anspråk, de som vägrar kan tvingas till tvångsinlösen. Nora kommun borde inte ägna sig åt expropriering av sina egna invånares mark för att gynna ett privat företag.

Bevara Nor